

העלון יוצא לעילוי נשמת
מזיאנה נגי'מה בת
חנינה לבית וזאן ע"ה,
ובעלה מקיקץ
כצאני בר רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשימוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול גאמן': 9-079-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

בית נאמן

מוצ"ש פרשת לך-לך, י"ב חשוון תש"ף

נושאי השיעור:

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

- א. "שבת בינלאומית". ב. אותה תורה לכולם (איסור שתית מים - אפילו מעט - ביום כיפור, כניסת נשים לביהכ"נ). ג. ארגון "עזרה למרפא" ד. מעלת הצניעות. ה. קריאת הפסוק "וקויה' החליפו כח" ו. יום פטירת רחל אמנו ע"ה. ז. מורנו הגאון הרב משה לוי זצ"ל. ח. הגאון הרב יהודה צדקה זצ"ל. ט. הגאון חזון איש זצ"ל י. הגאון הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. י"א. מהכשן לארץ המובטחת. י"ב. לברך כשרואים קשת. י"ג. לספר לחברו כשיש קשת.

"שבת היא לה' ככל מושבותיכם"

א. חזק וברוך (לחזן ר' כפיר פרטוש ואחיו ר' יהונתן הי"ו). "קראתיך בכל לב בחצות הליל", זה על תיקון חצות. המחבר זה מוסטקי, בן פורת יוסף. ויישר כח (לרב יוסף בא-גד שליט"א). כתוב "וכחול אשר על שפת הים" (בראשית כ"ב ע"ז), שפת זו השנה הזאת תש"ף. בשבוע הבא (פרשת וירא) מתאחדים מליון יהודים ברחבי העולם שעד כה לא שמרו שבת, ועושים "שבת בינלאומית" (אני חשבתי שזו השבת הזאת אבל זה שבוע הבא), במאה ואחת מדינות ואלף וחמש מאות ואחת עשרה ערים. זה רעיון שהגה הרב ווין גולדשטיין מדרום אפריקה לפני כמה שנים, וכל שנה הוא מקבל עוד תאוצה, ומצטרפים עוד אנשים לזה. כאשר חוזרים בתשובה ואנשים טועמים טעם השבת, לא יוכלו לעזוב אותה. אלה שנלחמים בשבת לא טעמו טעם שבת, וזה "בית סוהר" בשבילם. אם יטעמו טעם שבת, יעשו להם שאלות אחרי זה: איך היתה השבת? ויגידו: יפה מאד. אתם רוצים עוד פעם? הם יענו: בוודאי אנחנו רוצים עוד פעם שבת. ויש כאלה שהתחילו לשמור שבת לתמיד מזה. פעם שמעון פרס הגה את הרעיון הזה, אמנם הוא לא היה מאה אחוז... אבל הוא קיבל ברכה בילדותו מהחפץ חיים וזכר אותו. ובזמן שהמדינה הגיעה לשנת ששים (בשנת תשס"ח), אמר את הרעיון הזה, ופתאום קפץ עליו רוגזו של היועץ המשפטי לממשלה, ואמר לו: תעזוב את השבת, יש לנו משפט לראש הממשלה אז (נדמה לי אולמרט). המשפט הזה סחב הרבה, עד ששכחו מהשבת. אבל "מגלגלין חובה ע"י חייב, ומגלגלין זכות ע"י זכאי" (סנהדרין ח' ע"א). היום זו השנה הששית שכל העולם מתחיל לשמור שבת. ויגיע הזמן שגם כאן השופטים של בג"ץ יתחילו לשמור שבת. וגם ראש עיריית טבריה וראש עיריית תל אביב וראש עיריית רמת גן, יתחילו לשמור שבת. ולא רק שיבטלו את השגעון הזה של חילולי שבת בפרהסיא, אלא הם בעצמם ישמרו שבת, ויבואו לעשות "בקשות" כמו שהספרדים עושים בלילות החורף, שזה משהו מיוחד. השנה היא היתה ששים למדינה, והשנה זה שבעים ושנים, איך נאמר בירמיה? "ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד" (ל"א ב'), חסד בגימטריא שבעים ושנים.

"תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם"

ב. הרב ציון בוארון שליט"א שלח לי מישהו שמספר שביהדות טריפולי - לוב יש כאלה אנשים שלא יודעים תורה, וחושבים שהכל זה מנהג. הרב זוין ע"ה (ספר אישים ושיטות עמ' 221) כותב: יש אומרים "מנהג ישראל תורה הוא", ויש אומרים "תורת ישראל מנהג היא", אבל הדעה השניה פסולה, לומר שתורת ישראל זה מנהג בעלמא, ואין הבדל אם תעשה או לא תעשה את

1. המלה "דומעת" חדשה, ולקח אותה מהשיר "תקותנו" (הבית הרביעי).

זה. והגיעו לאבסורד כזה, שיש כאלה אומרים שיש מנהג בלוב לשתות קצת מים בליל כיפור אחרי כל נדרי. השתגעתם? מה קרה לכם? יום כיפור אסור בחמשה דברים באכילה ושתייה ורחיצה וסיכה ותשה"מ, מי התיר לכם לשתות מים ביום כיפור? אם ראייתם פעם מי ששתה מים, יכול להיות שהיה חולה כליות או דבר אחר והרופא חייב אותו לשתות מים. וכנראה שהיה מבוגר חולה כזה, והנכד שלו ראה ואמר: אם הוא שותה מים זה מותר. זה שגעוף. פעם חזן אחד אמר לי: אני צריך לשתות שלושה ליטר מים בכיפור, מה אעשה? אמרתי לו: תשתה לשיעורין, וכל עשר דקות תשתה פחות מארבעים CC. אמנם היה קשה לו, אבל הוא עמד בזה. שאל אותי: איך אני יכול להגיד בחזרה "יום אדיר בימי שנה שאסור באכילה ושתייה"? אמרתי לו: כיון שאתה שותה לשיעורין אין בעיה בזה. אבל לתת הוראה לכל אחד ואחד שישתה בכיפור? מה קרה לכם? ועוד דבר, שיש מקומות שרוצים לתת לנשים להיכנס לבית הכנסת לנשק את ספר תורה, ופעם היה ספר תורה יקר חשוב מאד בעיר דרנא (ואיני יודע כיום איפה זה), שמספרים עליו נסים ונפלאות, ויש תמונה שנשים מנשקות את ספר התורה הזה. וכי זו הוכחה?! וכי הנשים האלה פוסקות הלכה?! אשה לא נכנסת לבית הכנסת רק לעיתים רחוקות מאד. כתוב בגמרא (קידושין נ"ב ע"ב) "אשה בעזרה מנין?", בזמן בית שני לפני אלפיים שנה לפני שנוסדה קהילת לוב בכלל, כתוב שבשמחת בית השואבה היו מתקנים שם תיקון גדול (סוכה ג"א ע"ב), ועושים הפרדה בין הנשים לאנשים. לא משום ששונאים את האשה אלא מפני שמכבדים אותה, וכבוד האשה הוא בצניעותה. אם האשה תסתובב

2. פעם היה סיפור כזה. כתוב בזוהר (פרשת ויקהל דף רט"ו ע"ב) שמי שקם באמצע הלילה אחרי השינה אסור לאכול, רק לשתות רק מים או קפה ותה ולא יותר מזה. "ופריו מתוק לחכיל" (שיר השירים ב' ג), מתוק ראשי תיבות מים תה וקפה... ומי שאוכל אז, נקרא "מעונן ומנחש ומכשף", ואיני יודע הסיבה לזה. אמנם ע"פ הדין מותר (ע"י תענית י"ב ע"א), אבל הזוהר אומר ככה. ומישהו העיד שרבי חיים ויטאל שעושה הכל ע"פ הזוהר, היה קם באמצע הלילה ואוכל מיני תרגימא עוגיות מתוקות וכדו', ומשמע שמתר לעשות את זה. אבל הרב חיד"א (ברכי יוסף סימן פ"ט אות ב') כותב שבוודאי רבי חיים ויטאל לא התיר את זה, אלא שפעם היה חולה וכאב לו הלב ומוכרח לאכול קצת, ו"גברא דלא מעלי" כלומר אדם שלא בסדר ראה אותו, וחשב שמתר לעשות את זה. למשל אני בעונות קשה לי להניח תפלין של ראש בעמידה, ולכן אני מניח אותם בישיבה, וכי חזרתי ב"י? אדם בריא מניח בעמידה. וגם בחזרת התפלה, תמיד הייתי עומד בחזרה, כי זה פשט הרמב"ם (פ"ט מהלכות תפלה ה"א), ובנו רבי אברהם (שו"ת הרמב"ם ל"פסיא עמ' 51) כתב שצריכים לעמוד בחזרה. אבל היום קשה לי ואני עומד בקדושה ומודים ויושב בשאר החזרה, וכי חזרתי ב"י? לא לומדים אי אפשר משאפשר או אפשר משאי אפשר (סוכה נ' ע"ב ועוד). אבל ההלכה כמו שאמרת' (וע"ע בספר נפש חיה ערך תפלה אותג', ובחוברת אור תורה טבת תשנ"ב סימן מ"ח, ובמבוא לספר אריים נסי-גיטין עמ' 46). ואותו הדבר כאן.

טעמו גרופי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:05	17:18	18:58
16:21	17:19	17:54
16:09	17:17	17:51
16:23	17:23	17:55

להקדשות והנצחות : 052-7130552

צדקה כמו שאמרו חכמים מעשר או חומש (ש"ע י"ד סימן רמ"ט ס"א), אח"כ תהיה לך ברכה בעסקים שלך, "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה" (דברים ט"ו י"ח). וקל וחומר מי שנותן צדקה לאדם שעוזר לכל אחד ואחד. **לכן מצוה גדולה לתרום ל"עזרה למרפא".**

כבודה של האשה - בצניעותה

ד. שתדעו כמה התורה מכבדת את האשה. קראנו בפרשה הבאה (פרשת וירא): **"ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל"** (בראשית י"ח ט"ו), וכי המלאכים לא יודעים איפה שרה נמצאת?! לכן רש"י אומר **לחבבה על בעלה**. מיהו סיפר לי שלפני שנים רבות **הרב עובדיה ע"ה** הגיע ללונדון, ועשו לו כבוד מלכים. אבל הוא בא עם הרבנית, וכולם סובבים ועוטרם אותו ולא נותנים לו לזוז, ואמר להם **"אֶהְלֶה כתיב"**. אף אחד לא הבין אותו. היה שם יהודי אחד עורך דין שמבין קצת, ואמר להם: הרב מתכוין על מה שכתוב בפרשת לך לך **"מקדם לבית אל ויט אהלה"** (שם י"ב ח), ורש"י כותב אהלה כתיב ולא אהלו, לומר שקודם כל נטע את האהל של אשתו שרה. זאת אומרת אתם עושים לי כבוד ומה עם הרבנית? תתנו לה מקום מכובד. התורה מחנכת ככה, התורה מלמדת ככה. **אלה שעוזבים את התורה, חיייהם אינם חיים ואין להם טעם בחיים**, למה? כי אדם לא יודע אם אשתו נאמנת לו, וגם האשה אותו דבר לא יודעת מה איתו. לכן צריך להיזהר מאד בזה. **כבודה של האשה שתהיה צנועה**, "כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה" (תהלים מ"ה ד'). **ממשבצות זהב לבושה ראשי תיבות מזל, אם תכבד את האשה ותקנה לה תכשיטים וזהב - המזל שלך יעלה מעלה מעלה.**

"וקווי ה' יחליפו כח"

ה. היום בהפטרה (של פרשת לך לך) יש קוראים **"וקווי ה' יחליפו כח"** בוא"ו, אבל לא קוראים ככה, אלא **"וקווי ה' יחליפו כח"** ביו"ד. בתהלים (ל"ט ט) כתוב **"וקווי ה' המה יירשו ארץ"** בוא"ו¹⁰, ובישעיה (מ"א כ"א) כתוב **"וקווי ה' יחליפו כח"** ביו"ד¹¹. **לפני שנה-שנתיים מיהו כתב לי שמי שאומר בהפטרה "וקווי" לא מחזירים אותו**, כי מצא כל מיני כתבי-יד וכמה חכמים שאומרים **"וקווי"** לא אמרת לו כלום, כי יש לו מקורות לזה. **אבל לדעתי מחזירים אותו, משום שדבר שהוחלט בכל העדות והספרים ע"פ הרד"ק ואחרים שאומרים "וקווי", לא מחליפים את זה** (עיין בעלון מס' 93 אות י"ד). אם כל דבר נחפש יוצא דופן וחכם שאמר אחרת, לא ישאר לנו כלום. ויש כמה דברים כאלה. הנה למשל בפרשת נח **"ויַשֶּׁת מן היין וישכר"** (בראשית ט"ו כ"א), רבי יהודה חיג' ראש המדקדקים אחרי רב סעדיה גאון¹², היה קורא **"ויַשֶּׁת מן היין"**, כי לא יתכן שיהיו שני שואים בסוף המלה, לכן הוא קורא **"ויש"** ומעביר את התי"ו למלה השניה. וגם בפסוק **"ויַשֶּׁב ממונו שבי"** (במדבר כ"א א'), הוא קורא **"ויַשֶּׁ בְּמִמּוֹנו שבי"**. וגם בפסוק **"ויַבֶּךְ על צואריו עוד"** (בראשית מ"ו כ"ט), הוא קורא **"ויַבֶּ כְּעַל צואריו"**. אבן עזרא הקשה עליו בזה, והרד"ק (מכלול דף קל"ט ע"א) עשה פשרה בזה¹³ (ועיין בספר

9. פעם היה יהודי בשם רייכמן שנותן בעין יפה לשיבות, והרב שך ע"ה (שהשבע הזה האזכרה שלו) התקשר אליו, והוא שאל: מי מדבר? ענה לו: **"לייזר שך"** (ככה היה עונה בפשיטות), אני צריך שני מיליון דולר בשביל להקים מפלגת דגל. הוא הסכים, והביא לו את הכסף. יום אחד הוא התמוטט, אבל חזר לאיתנו למעלה ולמעלה. מי שנותן צדקה אף פעם לא יפול, וכמו שנאמר **"עושה אלה לא ימוט לעולם"** (תהלים ט"ו ה').
10. אנחנו מבטאים את הוא"ו כמו W האנגלית.
11. הרב לחם הבכורים (עמ' תקל"ה בנד"מ) כותב סימן לדבר, דוד המלך מחבר התהלים עם וא"ו, ולכן **"וקווי"**, ואילו ישעיה עם יו"ד, ולכן **"וקווי"**. אבל זה רק סימן ולא טעם לזה.
12. הוא חי במרוקו לפני אלף שנה, והר"ן (מובא בעין יעקב יומא ד' ע"ב) קורא לו **"השר הראשון במלאכת הדקדוק"**.
13. מה קושיית אבן עזרא? לפעמים המלה הבאה מתחילה בשוא ולא הרווחת כלום, כמו למשל **"יַרְדֵּ וּכְרוּכֹם"** (שיר השירים ד' י"ד), אם תאמר נר דוכרוכום הרי לא יכול להיות שני שואים באש מלה. ולכן הוא דחה אותו. ואילו הרד"ק כתב עצה בזה, שאם יש שוא בתחילת המלה הבאה כמו **"נרד וכרוכום"** לא נקרא ככה, ואם אין שוא במלה הבאה נחלק את שני השואים אחד למלה הראשונה ואחד למלה השניה.

כאן ושם, יכול לבוא אחד ויהרוג את בעלה כדי לקחת אותה רח"ל. וקרו דברים כאלה. מי שיוודע מה שקורה בעיתונים החילונים נורא ואיום, **וטוב שאנחנו לא קוראים אותם ולא מסתכלים עליהם, כי עיתון חילוני זה רעל** (ויש רעל יותר גרוע מזה). לכן צריכים לשמר את הדבר הזה. **שאלו אותי: אם רוצות לנשק ספר תורה, מה יעשו? אמרתי: אפשר להכניס ספר תורה לרעג אחרי שגומרים את הקריאה לעזרת נשים, וכל הנשים תנשקנה אותו שם³**. ובמיוחד בימינו שאין צניעות ובאות בבגדי פריצות ובצורה לא טובה, ובית הכנסת לא מתאים לדבר הזה. לכן צריכים לשמור שהצניעות תישמר, ואין הבדל בין עדת לוב לעדת ג'רבא ועדת תימן ועדת האשכנזים, אותה תורה לכולם ואותו דבר כולם, ולא כל אחד ימציא מה שהוא רוצה בזה.

מצוה גדולה לתרום ל"עזרה למרפא"

ג. היום בגלל השגעון הזה של "הדרת נשים", רוצים לפסול את הרב פירר. אתם יודעים מי זה? אני מכיר אותו⁴. הרב פירר אדם מיוחד, שמכיר כל הרופאים בעולם, ואיני יודע אם יש עוד אנציקלופדיה לדעת כל הרופאים שבעולם, ולא רק שמכיר שמותיהם אלא יודע כל רופא במה הוא מיוחד⁵. הוא אומר לך: הרופא הזה יאמר לך ככה, והרופא הזה יאמר לך ככה, והרופא הטוב ביותר נמצא במקום פלוני בסוף העולם. איך הוא יודע את זה?! יש לו עבודה נפלאה, וזכרון בן פורת יוסף. אבל אנשים באים להתקפי אותו, בגלל שרצו לעשות ערב הערכה והוקרה למוסדות שלו, ושואלים: למה לא תביא זמרת? אבל אם יביא זמרת הוא יברח משם. השתגעתם?! מה קרה לכם?! הוא חרדי שעוזר לכולם, ואינו מבדיל בין איש לאשה, ובין חילוני לדתי, ואולי גם בין יהודי לגוי, וכל מי שבא לבקש עזרה הוא עוזר לו, וגם עוזר הכי טוב⁶. אנשים כפויי טובה מחפשים עלילות סתם. לכן הוא עזב את זה, שיהיה פחות רעש מבני אדם. אבל עושים לו התרמה, **ומצוה גדולה לתרום ל"עזרה למרפא", ולתרום מכל הלב**. אם אדם מחר יצטרך אותו ח"ו, זה לא יפה שהוא לא יודע לתרום רק מבקש שיעזור לו בלבד. **לכן צריך לתת בעין יפה. ומי שיתן יקבל כפלי כפליים, וזה בדוק אצלי שכל מי שנותן מקבל לפחות פי עשר פעמים**. ויש כאלה שמקבלים עשרים, ויש שמקבלים ארבעים, ויש שמקבלים מאה, ויש שמקבלים אלף פעם⁷. אי אפשר להבין את זה. אבל הקב"ה נותן ונותן, ואם אתה נותן בעין יפה הוא נותן לך כפלי כפליים. רק אל תעשה בשביל שיתן לך, והוא יתן לך לאט לאט⁸. אם תתן

3. פעם הרב חיד"א עשה פסח בתונס (בשנת תקל"ד) אצל ה"קאיד" נשיא היהודים והיה שם המשרת רחמים שהיה נוהג לסובב הקערה על ראשי המסובין שלש פעמים. ובא לשאול אם ילך לחדר הנשים לסובב להן את הקערה ג"פ. ענה לו מרן החיד"א "רחם רחמתיים לראש גבר" (שופטים ה') אבל לראש אשה רק פעם אחת... (מעגל טוב עמ' 62).
4. פעם הצרכתי לעבור ניתוח במפרק של הרגל, ואחריו לא הייתי יכול ללכת כמעט. אמרו לי ללכת לבריכה, אבל איפה אעשה את זה? **כל הבריכות בארץ מעורבות ואי אפשר ללכת אליהם. אבל הרב פירר ב"עזרה למרפא" עושה בריכה מיוחדת בחנם**. הלכתי לשם שתיים עשרה פעם, והייתי מעריך ומשלם משהו על זה.
5. פעם הייתי אצל פרופסור יוסף קלאוזנר (באסותא בתל אביב) בשביל הריפוי של אשתי ע"ה, והוא היה בשיחה עם הרב פירר. אחרי שדיבר איתו, אמר לי "הרב פירר תלמיד חכם". אתם חושבים שהכוונה שלו תלמיד חכם שבקי בשער המלך? ... זה לא המושגים של הפרופסור, אלא תלמיד חכם שמכיר בכל בעיה רפואית לאן ללכת בעולם.
6. פעם קרוב משפחה סעידי חזן ז"ל סיפר לי שהנכד שלו (כמדומה לי) היה חולה מסוכן, והוא הלך לרב פירר ואמר לו שהרופא המיוחד שלו הוא פלוני ונמצא באמריקה. הלך אליו, ועוד לו בזה.
7. אני מכיר אחד או שנים שקיבלו אלף פעם מאשר תרמו. פעם אחד תרם 68 אלף דולר לבית יעקב "ותתפלל חנה" ע"ש אמו, ובאותה השנה הרויח מהנדל"ן בלבד 68 מיליון דולר. ומיהו אחר אמר לי ג"כ שתרם 5,000 שקל לכולל ע"ש רבי ינון ז"ל, ובאותה שנה הרויח 5,000,000 שקל.
8. ויש אנשים משתגעים ששומעים את הדברים האלה, ולוקחים את הבית שלהם ונותנים אותו לשיבה, ואח"כ שואלים: איפה הכסף? מה חשבת? שיירד כסף מהשמים עם הגשם?! הגמרא (מנחות ס"ט ע"ב) אומרת "חטים שיירדו בעבים", שיירדו עננים עם חטים. והוא חושב שיירדו דולארים בעבים... אין דבר כזה.

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מונה ע"י מנהלים מוסמכים מישיבת כסא החכמים

בית נאמן על התורה ח"א הגד"מ עמ' רמ"ח). אבל אם היום אחד יבוא ויקרא "ויש תמן היין", יתנו לו מכות, אתה שיכור מיין?!... כולם אומרים "וישת מן היין", זה הכל. לכן גם כאן שהמדקדקים החליטו ע"פ ספרים מדויקים לומר "וקיין", לא כל אחד יחליט לפי מה שמצא בכתב-יד, ואין סוף לדברים האלה. אא"כ תוכיח שהגירסא הנכונה ככה. למשל מה שאומרים בישועתך מטובך וכדו', יש הוכחות רבות מאד שכל הראשונים אמרו ככה, רק שאח"כ נתדלדלה ידיעת הדקדוק בדורות האחרונים, וכל אחד ניקד כרצונו בזה (עיי' בעלון מס' 161 אותיות ה-ט', ובחוברת אור תורה ניסן-אלול תשס"ט, ואב תשע"ב סימן קכ"ז אות ד').

מתי נפטרה רחל אמנו ע"ה?

ג. היום י"א בחשוון פטירת רחל אמנו, ולפי המסורת היא נפטרה ביום הזה. לפני כמה שנים מישהו הקשה על זה, שהרי רש"י על הפסוק "ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה" (בראשית ל"ה ט"ז), כותב ע"פ מדרש אגדה (בראשית רבה פ"ב פ"ז) שהארץ חלולה ככברה, הסתיו עבר והשרב עוד לא בא, ואם הסתיו עבר זה אולי בחודש אדר, שהשרב עוד לא בא ויבוא ב"חמסין"¹⁴, זה לא יכול להיות בחודש חשוון. אבל פעם אמרתי תשובה לזה, ומצאתי לה אסמכתא מהתוספות (ראש השנה ל"א ע"א בד"ה אלא). בגמרא שם כתוב: שרבי יהושע אומר שהעולם נברא בניסן, ורבי אליעזר אומר שהעולם נברא בתשרי. וא"כ היתה מסורת שרחל אמנו נפטרה "באחד עשר לחודש השני", מה זה החודש השני? לפי רבי אליעזר זה חשוון ולפי רבי יהושע זה אייר. למה אנחנו תופסים כמ"ד ב"א בחשוון? כי הגמרא (שם כ"ז ע"א) אומרת: כמאן מצלינן האידינא "זה היום תחלת מעשיך"? ועונה: כמאן? כרבי אליעזר. וא"כ ההלכה כמו רבי אליעזר, ולכן אומרים באחד עשר בחשוון. ואילו המדרש שהביא רש"י הוא כדעת רבי יהושע שזה באייר, ואין קושיא בזה (וע' בחוברת אור תורה כסלו תשל"ח סימן פ', ובספר בית נאמן על התורה הגד"מ ח"ב עמ' רפ"ו, ובעלון מס' 37 אותיות א-ב). צריך תמיד ללמוד את הפשט.

אני הקטן אומר לך אל תמנעי אלא תבכי הרבה

ז. ברחל אמנו נאמר "רחל מבכה על בניה" (ירמיה ל"א י"ד), פעם ראיתי בספר סופרים וספרים (ח"ב עמ' 149). הוא היה אצלי בחו"ל ואני זוכר כמה דברים משם) בשם חכם אחד: למה כתוב "מבכה"? והרי צריך לומר בוכה? אלא שהיא מבכה את האחרים. מי שעומד על קברה, ובמיוחד אם קורא את הקינה שכתב רבי יהודה פתייא בסוף ספרו מתוק לנפש, אי אפשר שלא לבכות מזה, והוא מתפרק כולו ונעשה דמעות, משהו נוראי. פעם רבי חיים שמואלביץ עמד על קברה של רחל אמנו, ואמר לה: ה' יתברך אומר לך "מנעי קולך מבכך" (שם פסוק ט"ו), ואני הקטן אומר לך אל תמנעי, אלא תבכי הרבה עד שתביאי את הגאולה. לכן למרות שכל פעם רואים דברים לא טובים, אבל בסופו של דבר כולם יחזרו בתשובה, ואין מי שלא יחזור. המלחמות האלה נגד השבת נובעים מדבר אחד, כי החילוניים רואים שעוד מעט הקריירה שלהם נגמרת, ולכן הם נלחמים בכל עוז בזה. אבל לא יעזור להם כלום, כמה שישכיחו את התורה, כמה שישכיחו פסוק "שמע ישראל" מפי התינוקות, כמה שילחמו בשבת, כמה שילחמו בצניעות, בסופו של דבר הכל יצוף על פני המים, ועם ישראל יחזור לתורה על אפם ועל חמתם.

הגאון רבי משה לוי זצ"ל

ח. ביום הזה גם פטירת הגאון רבי משה לוי ע"ה, מחבר ספר מנוחת אהבה. 14. בילדותי לא ידעתי מה זה "חמסין". וחשבתי שזה לשון חמס, שהשמח חומסת את האדם ומחממת אותו עד מאד. אבל באמת זו מלה ערבית "כמסין", כלומר חמשים, חמשים יום שיש חום גדול מאד. למה כותבים חמסין בחי"ת? כי היום לא יודעים לבטא חי"ת נכון ואומרים אותה כמו כ"ף רפויה, ואם נכתוב בכ"ף יגידו כמסין בכ"ף דגושה, לכן כותבים בחי"ת כדי שיגידו כמסין...

הרבה פעמים דעתו שונה מדעת הרב עובדיה, ויש כאלה שמחפשים מחלוקות ומנו מאה ושמונים ושתיים פעמים שחולק על הרב. אבל יש מקומות שמביא דעה אחרת ואח"כ פוסק כמו הרב, ויש מקומות שנחלקו בהבנה של הפוסק ואין מסקנא למעשה בזה, ויש מקומות שלא הוא חולק על הרב אלא הרב חולק עליו, כי הוא כתב מתחילה ולא ידע מה שהרב יפסק בזה, ומה יכול להיות בזה?! והרי מותר לאדם לומר את דעתו. הרמב"ם (באגרותיו) כותב: לעולם אל ישליך אדם דעתו אחריו, כי העינים הם לפנים ולא לאחור¹⁵. "אין לך בן חורין אלא מי שיושב ועוסק בתורה" (אבות פ"ו מ"ב). החכם הזה למד תורה במסירות נפש, חיבר ספרים והעמיד תלמידים, ובסה"כ חי פחות מארבעים שנה. אבל ספריו מאירים את העולם. וכל אלה שעומדים נגדו זה רק זמנית, ובסוף גם הם יירגעו והיוהו נורמלים ולא יעשו ככה.

הגאון הרב יהודה צדקה זצ"ל

ט. הערב י"ב בחשוון, פטירת הגאון רבי יהודה צדקה, ראש ישיבת פורת יוסף. בהתחלה הוא היה רק "מדביק בולים" במשרד של הישיבה שם, ואיך נעשה ראש ישיבה? הם חיפשו ראש ישיבה גדול, אבל דרכם של הספרדים שהם שפלים בעיני עצמם, "לקיים מה שנאמר" - "ונהי בעינינו כחגבים" (במדבר י"ג ל"א)... ואיך יהיה "ראש ישיבה ספרדי"? צריך להיות אשכנזי... הלכו וחיפשו ראש ישיבה מפורסם, ומצאו את הרב שלמה זלמן אויירבך ע"ה שהיו באותו גיל כמעט¹⁶, והוא אהב ללמוד בשיטת הפשט של הספרדים¹⁷. אמרו לו: כבודו יבוא להיות ראש ישיבה בפורת יוסף. הוא הסכים, ובא לראות את הישיבה. והנה במשרד הוא רואה בחור אחד מדביק בולים, שאל אותו: איך קוראים לך? אמר לו: יהודה צדקה. התחיל לדבר איתו בלימוד, ורואה שהוא תלמיד חכם גדול. אמר להם: תגידו לי השתגעתם? הוא תלמיד חכם ואתם שמים אותו מדביק בולים?! "ודברת בם", בם ראשי תיבות מהסוף מדביק בולים... הוא יכול לתת לכם תורה נפלאה, למה אתם עושים את זה?! אמרו לו: לא ידענו שהוא כזה¹⁸. מאז

15. פעם (בהקדמתו לפירוש המשנה) כתב על הר"ף רבנו יצחק אלפסי "השיגאות שלו לא יגיעו לעשר בשום פנים", כלומר לא יותר מעשר שגיאות. ואילו בחיבור הוא חולק עליו שלוש פעמים. איך יכול להיות דבר כזה? אלא הכוונה חשבתית רק עשר ואני רואה יותר מזה. 16. הרב צדקה נולד בשנת תר"ע, והיה מבוגר מהרב עובדיה באחת עשרה שנה. 17. הפשט חשוב מאד. לפעמים אדם מתפלפל הרבה, והתשובה פשוטה מול העיניים רק שהוא לא רואה אותה. למשל כתוב בהלכה (ש"ע סימן תמ"ו ס"א) שאם אדם מצא חמץ בביתו בפסח, אם זה בחול המועד ישרוף אותו, ואם זה ביום טוב יכפה עליו כלי. ותלמיד חכם גדול אמר לי: למה ביו"ט יכפה עליו כלי? הרי חמץ זה דבר מאוס, וא"כ מותר לטלטל גרף של רעי בידים (ש"ע סימן ש"ח סעיף ל"ד). ועשה פלפולים בזה. אמרתי לו: אדוני, גרף של רעי זה דבר מאוס, אבל חמץ הוא לא מאוס. הגמרא (פסחים ר"ע) אומרת "שמא ימצא גלוסקא נאה וחס עליה", הוא מוצא פרוסת לחם ואומר: כמה זמן לא אכלתי לחם? זה טעים. ואם הוא לא יאמר ככה אחרים יאמרו ככה, וכי זה נקרא גרף של רעי? זה לא נקרא גרף של רעי. ובדקתי כל הדוגמאות של גרף של רעי, וראיתי שיש עכבר ולכלוך ודברים כאלה, אבל לא לומר על לחם בפסח גרף של רעי. אלא שאותו חכם (השוואל) חסידא קדישא צדיק יסוד עולם, וכאשר רואה חמץ בפסח מתחיל להקיא ולא יכול לראות אותו, לכן הוא חושב שכולם כמוהו בזה. אמנם יש דעה שבשר חזיר נקרא גרף של רעי, אבל חזיר מאוס, וכמו שהגמרא (ברכות כ"ה ע"א) אומרת "פי חזיר כצואה עוברת דמי", אבל לחם זה לא גרף של רעי, ולכן צריכים לכפות עליו כלי. ועוד שמעתי תירוץ אחר, שזה נפקא מינה אם הלחם נמצא בחדר אחר (כי מסתמא הוא לא נמצא בסלון), ובזה אי אפשר לומר גרף של רעי כי זה לא מפריע לאדם (בש"ע שם), אבל מאידך הוא עובר על "בל יראה ובל ימצא", לכן עשו את התקנה הזאת לשים עליו כלי. [א"ה. לפי מש"כ הגאון תפא"י במסכת תמיד (בועז סוף אות ג) "מיהו וודאי גם בגרף של רעי, אם אפשר לכפות עליו כלי עדיף טפ"י" (אף שיש מה לפלפל בדבריו באיות לכאן ולכאן), לדבריו נוחא. העורך]. אנשים חושבים רק על פלפולים, ויש תירוצים פשוטים. לכן קודם כל תלמד את הפשט, ואח"כ תוסיף עוד נדבך ועוד הסבר ועוד דיוק לזה. חכם אחד מחכמי ויניציה (בהקדמה לשו"ת זקני יהודה) אמר: הלימוד של הפלפול זה שמפיל ענק עושים פול קטן, ומפול קטן עושים פיל ענק, ולכן זה נקרא פיל-פול-פיל. 18. יש כאלה שרואים ספרדי וחושבים שהוא לא יודע כלום. פעם היה ספר שקורא

בית ההוראה כסא רחמים
בנשיאות מרן רבי דבני מאיר מאזוז שליט"א
אגף אלפונזי בבל קמא פלפי
02-5353-383
בית ההוראה
מחברת ספר מנוחת אהבה

צדקה היה אדם מיוחד. פעם הרב עובדיה אמר שלא לברך על יין בורא פרי הגפן רק אם רובו ענבים, ואם שבעה עשר אחוז ענבים והשאר כל מיני חומרים לא מברכים על זה אלא שהכל נהיה בדברו (שו"ת חזון עובדיה סימן ו' אות ב' בהערה). אמרו לו: אתה חולק על כל הרבנים שעושים יין כזה. אבל הוא הסביר את טעמו, ומצא ספר שו"ת פני האריה החי (סימן ל"ח) שכתב ככה. ופעם בחתונה אחת, הרב צדקה לקח את היין ובירך עליו "שהכל נהיה בדברו" בשבע ברכות (אחרי שהרב עובדיה בירך עליו "שהכל" לפני ברכת האירוסין), וכולם הבינו שגם הוא סובר ככה, כי ברכת "שהכל" מוציא לכולי עלמא, ואילו "הגפן" אי אפשר לברך כי זה לא גפן. למה האשכנזים מקילים בזה? כי במדינותיהם לא היו להם ענבים²⁴. לכן היום שיש לנו ענבים בשפע, ויש לנו יינות טובים מאד שיכולים להתחרות עם יין "שמפניה" של צרפת, בשביל מה לעשות רק שבעה עשר אחוז יין? אפשר לעשות רובו ענבים. והיום גם אצל האשכנזים יש יינות טובים עם רוב יין²⁵.

הגאונים החזון איש ורבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל

יא. השבוע ביום ט"ו בחשון פטירת החזון איש, שכל העולם חרדים לפסקיו, ואם הוא אמר דבר - יש לזה ערך גדול. בן גוריון חשב שיש לחזון איש צבא של חיילים ומשרתים ובית ענק, ורצה לפגוש אותו ולראות מה כחו של האדם הזה. ובא וראה שיש לו בית קטן ומעט ספרים בלבד. הוא דיבר איתו וכ"כ התרשם ממנו, עד שאמר: **יש לו עינים מיוחדות, זה מלאך בעולם הזה.** החזון איש החזיר את לימוד מהרש"א. מאז שנוסדה ישיבת וולאז'ין עד ימיו, האשכנזים עזבו את מהרש"א, וכאב לחזון איש הדבר הזה, ובאגרותיו (ח"א סימן א') הוא כותב: **"מיום שעזבו את לימוד מהרש"א, איבדו את ידיעת הפשט כולו, ויתרגלו בקלות העיין"**. בספר עץ חיים מספר על הלימוד בישיבת וולאז'ין לפני מאתיים שנה (שנוסדה ע"י רבי חיים וולאז'ין תלמיד הגר"א), וכותב שאסור שם ללמוד מהרש"א אלא רק ראשונים בלבד, ומי שהיה רוצה לעיין במהרש"א צריך רשיון מיוחד מראש הישיבה (עיין בספר אבי הישיבות עמ' 448). לא יאמן כי יסופר²⁶. אבל זה לא נכון, כי מהרש"א חשוב מאד. הוא מלמד אותנו איך ללמוד, ומסביר לנו כוונת התוספות וכוונת רש"י, וכל מלה שוה מליונים. הרב ז'ין (ספר אישים ושיטות עמ' 18) כותב שלשון מהרש"א מדוייקת מאד, רק שהתחילו להגזים בזה, וקיצוניות אחת מולידה קיצוניות שניה²⁷.

לדבר כי צריך לגמור אותם, וגם אם מדבר יותר מדי ואוכל מצה בהטיבה זה מסוכן, כי זה לא כמו לחם שאפשר לדבר קצת. **24.** פעם ראיתי שהיו שולחים באוניה אשכול ענבים מארץ ישראל לרוסיה או פולניה, מחודש תמוז אב אלול והענבים מגיעים בליל ראש השנה, אבל נשאר רק ענב אחד לכל אחד מבני הבית, כי לא היה להם פריז'דר והשאר הלך לאיבוד, וכל אחד אוכל ענבה אחת ומברך עליה בורא פרי העץ ושהחיינו, איזה יופי...

25. פעם שאלתי בטלפון את הרב וואזנר ע"ה, ואמר לי: **יין של "אליעזר" רובו יין וזה בסדר.**

26. החזון איש לא למד בוולאז'ין, רק פעם הלך שם לשמוע שיעורים מפי רבי חיים מבריסק, ואחרי שבוע-שבועיים חזר לבית, כי הוא לא רגיל בשיטות של "גברא" ו"חפצא" ושני דינים ושלושה דינים וכדו', אלא הוא אוהב את הפשט והולך בפשטות בלבד.

27. למשל מהרש"א כותב "ודוק",

הוא נעשה ראש ישיבה של "פורת יוסף"¹⁹. אבל תמיד היה בידידות רבה עם כל חכמי האשכנזים, כמו רבי דוד יונגרייז ורבי שלמה זלמן אויירבך ורבי יחזקאל אברמסקי, ולא היו שום מחלוקות בכלל. אמנם היו חילוקי דעות במנהגים, אבל אין כלום בזה, והיתה ידידות אמיתית בין ספרדים לאשכנזים²⁰. אבל הוא לא היה כותב בכלל. פעם הספרדים כתבו יותר מדי בלי סוף²¹, ואח"כ התייבשו כי בשביל מה לכתוב ולמלא את העולם בספרים!? רק אצל הרמב"ם לכל מלה יש משקל ולכל אות יש משמעות כידוע. לכן הפסיקו לכתוב בכלל. וזה גרם גם שחכמי האשכנזים לא ידעו על הגדולה שלהם²². אבל לא היתה ברירה והיו חייבים לכתוב. וגם הרב יהודה צדקה כתב על הגמרא וספרי מוסר.

ענוותנותו של הרב צדקה זצ"ל

י. העונה שלו מעל ומעבר. פעם הרב עובדיה ע"ה הוציא ספר שו"ת "חזון עובדיה" על פסח, ושם (כרך א' סימן כ"ה) הוכיח שאין צורך לבלוע את הכזיתים של מוציא מצה בבת אחת, כי האשכנזים נוהגים ככה ע"פ המגן אברהם (סי' תע"ה סק"ד), אבל זה מסוכן. ופעם הרב אמר: צריך להזמין אמבולנס שיחכה על יד הבית, שאם יחנק יקראו מהר לאמבולנס שיקח אותו לבית חולים... ואם נזכה לראות גם קרבן פסח, יהיה לנו כזית קרבן פסח וכזית מצה וכזית מרור, ואין תאכל במוציא מצה שלושה כזיתים ככה?! וכי בית-הבליעה שלך של עוג מלך הבשן?!... לכן הרב הוכיח שלא צריך לעשות את זה, אלא יאכל לאט לאט קצת מזה וקצת מזה במשך כשמונה דקות. הרב צדקה ראה את זה, ואמר לרב עובדיה: יישר כח על הספר. הרב התפלא: וכי זה הספר הראשון?! הבאתי לך יביע אומר חלק א' וחלק ב'. אמר לו: בספר הזה הרגעת אותי בליל פסח, כי הייתי בולע את הכזיתות והיה קשה לי מאד, אבל כאן הוכחת שלא צריך לבלוע ואפשר לאכול לאט לאט²³. הרב

לספרדים "צפרדעים", וכי היינו במצרים והתמלאה כל הארץ בספרדים?!

19. סיפור זה ראיתי בדפוס. אבל בזמנו שלחו לנו מכתב מירושלים שסיפור זה לא היה ולא נברא, ולהד"מ. ובכל זאת לא השמטתי את זה כאן מפני המוסר שיש בו, שאם "נהי בעינינו כחגבים" לבסוף "וכן היינו בעיניהם"...

20. פעם היה אוטובוס שמפריע לשינה של הרב צדקה, והוא ביקש להעביר אותו למקום אחר, אבל אח"כ ראה שבמקום השני זה מפריע לשינה של האדמו"ר מגור, וביקש להחזיר את האוטובוס אליו בחזרה. (ואולי הסיפור על הרב בן ציון אבא שאול).

21. אומרים שהרב חיד"א חיבר ששים ושמונה ספרים כמנין "חיים", ובאמת חיבר יותר, ומידי פעם מוצאים כתב-יד שלו ומדפיסים אותו. רבי חיים פלאג'י חיבר אולי מאה או מאה וחמשים ספרים, כי נשרפו לו חמשים וארבעה ספרים (כמ' שבקדמת ספרו שנמת כל'ח) ומה שנשאר ממלא את העולם. וגם רבי יוסף חיים כתב המון ספרים. ורבי כלפון ע"ה מגר"בא כתב למעלה ממאה ספרים.

22. פעם הרב שך שאל את תלמידיו: תגידו, הרב בן ציון אבא שאול יודע ללמוד? אמרו לו: בוודאי שהוא יודע ללמוד ויש לו אלפי תלמידים. התפלא: אם ככה למה הוא לא כותב כלום?! זו הבעיה. הלכו תלמידיו, והתחילו לדבר איתו על זה, ואשתו היתה כותבת לו, כי הוא לא היה רגיל לכתוב בכלל, והיה קשה לו לתפוס את העט כמעט. הוא אמר: בגלל שלא כתבתי בילדותי, לכן היד שלי כמעט משותקת.

23. גם בחו"ל נהגנו ככה, כי אבא ע"ה אומר שאוכלים שני כזיתים של "מוציא מצה" בשמונה דקות. אבל אי אפשר

הפצת ספר שוניה הלכות

בס"ד

בני ברק
036168435 חנות ספרים - כסא רחמים רחוב עוזיאל 26
אשדוד
088560655
ירושלים
0527675204 רחוב יוחנן הסנדלר 10
כל הצפון החל מחדרה עד לבנון
0542425447
קרית גת
חנות תשמישי קדושה מחשבה טהורה - הרב בצלאל כהן
ברכיה, באר שבע ושאר אזור הדרום
086727523 שלוחה 6
אשקלון
0548325774 - אלי סילוק
אלעד
0527117015

כמו כן מי שמפיץ בשאר ערים בארץ יתקשר לטל': 086727523 | שלוחה 6 או 1 וידווח על מוקד הפצתו לטובת כלל עמ"י. תודה ותזכו למצוות.

אבל החזון איש אמר שצריכים ללמוד מהרש"א. אם יש לך הבנה אחרת יותר קלה אין הכי נמי, אבל צריך ללמוד מהרש"א ואי אפשר אחרת. ביום ט"ז בחשוון, הפטירה של הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך, שהיה "זקן ראשי הישיבות", ובהשפעתו בנה ישיבות רבות והעמיד אותם על תילם, מה שהוא אומר - קדוש, ואף אחד לא יחלוק עליו.

אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים ומהשואה האיזומה לתת לך את הארץ

יב. בפרשה קראנו: "אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה" (בראשית ט"ז ו'), מה הכוונה? חכמים (בראשית רבה פ"ח אות י"ג) אומרים שאברהם אבינו הושלך לכבשן האש, וה' אומר לו אני הוצאתי אותך משם לתת לך את הארץ הזאת. כל מה שקרה לאברהם אבינו זה גם בשביל הדורות הבאים. הרמב"ן (בראשית י"ב ו') כותב על זה "מעשה אבות סימן לבנים", ויש מקור במדרשים לזה (עיין מדרש תנחומא פרשת תולדות אות ט'). מה סימן לבנים כאן? זה מה שקרה בימינו, שאחרי שואה איזומה של שש שנים (משנת תרצ"ט עד שנת תש"ה) שליש מהעם היהודי נשרף בעוונות. וזה "אשר הוצאתיך מאור כשדים" - מהכשונות של האש, כדי "לתת לך את הארץ הזאת" - לקבל את ארץ ישראל. ומה הקשר? כי אברהם אבינו נולד בשנת 1948 לבריאת העולם, והמדינה שלנו הוקמה בשנת 1948 למנין הגוים (היא לא הולכת בדרך התורה, ולכן זה למנין הגוים...). לכן מה שקרה לאברהם יקרה גם לעם ישראל, "אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת". הארץ הזאת שלנו, ולומדים בה עשרות אלפי תלמידים בן פורת יוסף, ולא היה דבר כזה בעולם בשום מדינה ובשום זמן, שמאות אלפים ילמדו תורה. למרות שחיים

ופירושו תדייק. והאשכנזים מפרשים ראשי תיבות ודוחק קצת, אבל לפעמים מהרש"א כותב "והדברים ברורים ודוק", איך יכול להיות שהדברים ברורים ודוחק קצת? והתחילו להתפלפל בזה. או מה שכותב "וק"ל", ראשי תיבות וקל להבין. ויש אומרים הכוונה וקשה להבין, אבל לא יתכן כדבר הזה. צריכים להבין את הפשט, ומה שכותב "ודוק" פירושו תדייק, זה הכל. (וע"ע מבוא לארים נסי-בבא מציעת הנד"מ עמ' 9).

בדוחק ואין להם פרנסה טובה, הם מוסרים את עצמם לתורה²⁸. בתורה יש מתיקות מיוחדת, וכאשר לומדים תורה שוכחים מכל העולם. אם מתעניינים בעולם רואים כל שבוע סיפור חדש, פעם ליברמן עולה ופעם הוא מתרכך, פעם נותן מכות ופעם נותן אגרופים... פעם הצעה של אריה דרעי לעשות בחירות אישיות וכן על זו הדרך, כל שבוע משהו חדש. "ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עוונותינו" (הגדה של פסח)... למה ארץ ישראל נקראת "ארץ הבחירה"? כי כל הזמן בחירות... "ויחנו לפני פי החירות" (שמות י"ד ב), לא לפני פי הבחירות... "החירות" מלשון חירות, חירות ממלאך המות, חירות משנאת חנם, וחירות מכל השגעונות שבעולם.

"הוחילי עניה עוד מעט כי, אשלח מלאך לפנות את דרכי"

יג. רבי שלמה בן גבירול כתב שיר כ"כ יפה, שאי אפשר לשכוח אותו:

"שכולה אכולה למה תבכי, הנאש לבך מאשר תחכי? קצי נמשך וארץ חשכי!
הוחילי עניה, עוד מעט כי, אשלח מלאך לפנות דרכי, ועל הר ציון אנסך מלכי,
יבוא מבשר לפנות שבילך, אמרו לציון ה' מלך, הנה מלכך יבוא לך"²⁹.

מה הפירוש? שכולה - עם ישראל נקראים "שכולה", כי שיכלנו בדור הזה שליש מעם ישראל, ועוד כמעט שליש שהלכו עם הרפורמים הכופרים והחילוניים ששונאים כל דבר של דת. הם מפחדים לבוא לבית הכנסת לשמוע "מקאמים", מה הפחד? שהיה דתיים... אוי ואבוי, כאילו העם הזה אף פעם לא היה דתי. וזה כתוב בישעיה (מ"ט כ"א) "ואני שכולה וגלמודה". אכולה - אכולה שנאת חנם, כי כל אחד שונא את חברו. וכנסת ישראל בוכה על זה. אומר לה הקב"ה: למה תבכי - למה את בוכה? זה כתוב

28. פעם אחד אמר לחבירו: אתה יודע בפונוביז' לומדים לשם שמים, שאל אותו: מה זה לשם שמים? אמר לו: לומדים לשם תורה. הוא התפלל: וכי לא לומדים בשביל לקבל מעמד או פרנסה? אני לא מאמין לך. פעם פגש אותו בבית חולים בשעה שתיים בלילה, ואמר לו: תבוא איתי עכשיו לפונוביז'. לקח אותו לשם וראה "סערה", בחורים לומדים ומתפללים בתורה. אמר לו: מה זה? מה הם עושים בשעה שתיים בלילה? אמר לו: זו התורה.
29. למה אני זוכר את זה? כי יש לזה מנגינה, אבל אין לי כינור ועוגב לשיר אותו...

בזכותך!

עלון 'בית נאמן' יגיע לעוד אנשים!

בתרומה של 520 ₪
הנך זכאי להנציח שם
לברכה, הצלחה ולע"נ

בתרומה של 260 ₪
הנך זוכה להיות שותף בהפצה של
500 עלוני "בית נאמן"

לפרטים ותרומות:

08-6727523

או באתר: <http://yh4.vp4.me/new>

אפשר לתרום גם ע"י «

מעיפים ראש ממשלה בפועל, ואילו כאן צריך להתמודד עם איראן ורוסיה וצרפת וגם עם המקנאים והמשנאים האלה. מה השגעון הזה? תחכו שיגמור את הקדנציה שלו ואח"כ תעשו מה שתרצו, אבל להפריע לבן אדם יומם ולילה זה ממש טירוף. בני אדם מטורפים³⁰.

"קשת יהונתן לא"

יד. נסיים בענין הקשת. בשבוע שעבר קראנו בפרשה "את קשתי נתתי בענן" (בראשית ט"ו א'), ואדם שרואה את הקשת צריך לברך עליה "זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו". הבן איש חי (ש"א פרשת עקב אות י"ז) כותב: לפי דברי הגאון מורנו הרב רבי יונתן ביערות דבש³¹ (ח"א דרוש י"א) שיש שני סוגי קשת, לא נוכל לברך על הקשת, כי יש סוג שלא מברכים עליו ואיך נדע אם זה סוג א' או סוג ב' של הקשת. והבן איש חי סיים: אבל אין דברי היערות דבש האמורים בדרך דרש יכולים לבטל מנהג ישראל, כי המנהג לברך על כל סוג של קשת [מיהו, הרוצה להתחסד לברך בלי שם ומלכות, ויהרהר שם ומלכות בלבד, אין מזניחין אותו]. אבל מחילה מכבודו, רבי יונתן אמר את זה מחמת קושיא, כי הרמב"ן (בראשית ט"ו א') כותב: "ואנחנו על כרחנו נאמין לדברי היוונים, שמלהט השמש באויר הלח יתהווה הקשת בתולדה". מה הפירוש? היוונים אמרו שהצבעים של הקשת זה דבר טבעי, כי כאשר השמש לוהטת באויר לח מתהווה הקשת בטבע (בתולדה פירושו בטבע)³². והרמב"ן ממשיך: והראו לי שבכוס עם מים מול השמש רואים את כל הצבעים של הקשת. ולפי דעתי גם הפסוק אומר את זה, "את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית", נתתי בלשון עבר כלומר נתן אותה מזמן בענן, ומכאן ולהבא תהיה לאות ברית. זה דברי הרמב"ן. ולכאורה זה לא מובן, כי אם הקשת היתה לפני כן מי אמר שעכשיו היא לאות ברית?! אבל המלבי"ם (פסוק שם) הוסיף נופך בזה, וכתב שבמדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד פיסקא י"א) מובא שלפני דור המבול הגשם היה מגיע אחת לארבעים שנה, כי היה להם שפע רב מאד, ולכן היו מתבטאים בחוצפה כלפי שמיא ואומרים: מה הוא רוצה מאתנו? יש לנו נהרות מעיינות ותהומות, ואנחנו לא צריכים את הגשם הזה. וכאשר הגשם מגיע פעם בארבעים שנה, העננים עבים וכבדים וממילא אין קשת, כי הקשת צריכה להיות רק בענן דק. לכן כתוב "בעב הענן" (שמות י"ט ט') וכתוב "ענן" רגיל. וכאן הפסוק אומר "בענני ענן על הארץ", דהיינו ענן דק, "ונראתה הקשת". לפני כן לא היתה קשת כי היו

30. הם כותבים בכל מקום "נתניהו דואג רק לנתניהו", ועושים את זה באותיות גדולות כמו קידוש לבנה. מי שלא אמר ברכת הלכנה שיסתכל על זה ויציא ידי חובה... מה הטירוף הזה? אבל כאשר אין להם מה לעשות בחיים, כי תורה אין, וחכמה אין, ויושר אין, ומדע אין, הכל הבל וריק, לכן עסוקים במלחמות וכל אחד נותן אגרוף, ומי שאגרופו יותר חזק הוא טוב יותר.

31. הוא כתב "מהר" בי"ד", ואף אחד לא ידע את הפירוש לזה. אנחנו ב"ה פיענחנו לנכון: מורנו הרב רבי יונתן ביערות דבש. היום אנשים מדפיסים בן איש חי, וגוברים מאתנו את ההגהות וההערות, ואח"כ כועסים עלי: למה אתה כותב הסבר למלים בערבית ולוקח אותם ממהדורא פלוניתי...? אבל אתם לוקחים את הקריאה שאף אחד לא למד אותה. למשל בהקדמה לחלק הראשון (ש"א פרשת בראשית): "עץ חיים שער ק"ן פ"ד", מה הפירוש? אין מאה וחמשים שערים בעץ חיים. ויש כאלה אמרו שער ק"נ עמוד ד', והחליפו פ"ד בע"ד. אבל כולם בטלנים גמורים. ואני הזדמן לי למצוא את הדברים בעץ חיים שער חמשים שנקרא "שער קליפת נוגה", וזה ראשי תיבות שער קליפת נוגה פרק ד'. אבל מותר להם לגנוב, רק

אם אני כותב מלה בערבית בגלל שאנחנו יודעים ערבית, ולפעמים התרגום במהדורות אחרות משובש ואנחנו מתקנים את זה, זה לא טוב... (עיי' בספר מגדולי ישראל ח"ב עמ' ל"ד).

32. זה כמו שאומרים חסידי חב"ד "המח שליט על הלב בתולדותו" (תניא פרק י"ב), והכוונה שהשכל שולט על הרגש בטבעו, כי המח זה השכל והלב זה הרגש, וטבעו של אדם שהשכל שולט. צריך ללמוד את השפה של הראשונים.

הודעה משמחת
נפתח סולל חדש (בתל אביב - קרוב לבני ברק) לאכדים וציונים בלבד. בהלכות טהרה על פי פסקי מוק המולחן עוזר ומזין ורבו עובדיה יוסף זצוק"ל בראשות הרב"ד בני יוסף חיים חזאר שליט"א מספר מקומות בחדשים לירושם
055-6799353
בני ברק

בשורה טובה לשוחרי התורה
ספר "פרחי כהונה"
חלק ב' חידושי ש"ס למדן רבנו רחמים חי תורתו חסדן זצוק"ל ראב"ד לר"ב ואנפיה

הרב חיים חייקל רבי תורתו חסדן זצוק"ל

יצא לאור במהדורה חדשה ומתוקנת עם הוספות רבות מכתב יד רבנו. בשני כרכים גדולים באותיות מאירות עינים.
הספר יצא לאור אי"ה לקראת ההילולא המסורתית 'שכט התש"ס

זה הזמן להנציח את יקירך לכבודו של מורנו הרב מחזיר שורה בספר לזכרה או לעילוי נשמת 100 ש"ח
רבע עמוד 400 ש"ח חצי עמוד 400 ש"ח עמוד שלם 1400 ש"ח

כל התורמים יקבלו את הספר לביתם
ניתן להירשם עד ר"ה טבת בלבד - כל הקודם זוכתו!
לפרטים והרשמה ניתן לפנות למזכירות
08-6727523

מי שרוצה לזכות בעלות התנאים הרשום רבע או חצי או כרך אחד לרב ברכאל רבתי 08-6727523 אה סלוחה 4

תיכנון לטענות זכות מורנו הרב זצוק"ל תגן בעדכם אלף הטון ישיבת חכמת רחמים - מוכן "ארח צדיקים", היעד למען הרב מיישב ברכיה

בשמואל-א' (א' ח'): "ויאמר לה אלקנה אישה, חנה למה תבכי, ולמה לא תאכלי, ולמה ידע לבבך". אנחנו אומרים למה אות מ"ם בקמץ, אבל שם כתוב שלש פעמים למה בסגול, ובפעם הראשונה "למה תבכי". לכן בן גבירול כתב ככה. הנואש לבך מאשר תחכי - האם את מתאיישת מכל הצרות וממה שאת מחכה הרבה מתי יגיע הקץ? וכנסת ישראל השכולה והאכולה עונה: קצי נמשך וארך חשכי - הקץ שלי הולך ונמשך, ואני נמצאת בחושך. אומר לה הקב"ה: הוחילי עניה עוד מעט כי, אשלח מלאך לפנות דרכי - איפה מצא את זה? במלאכי (ג' א'): "הנני שולח מלאכי ופינה דרך לפני". וממשיך: ועל הר ציון אנסוך מלכי - בהר ציון אני אעמיד את המלך שלי, וזהו משיח בן דוד. [כדאי לציון לפסוק "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי". הערת ר' שלום דרעי]. יבוא מבשר לפנות שבילך - יבוא אליהו הנביא ויבשר לפנות שבילך. אמרו לציון ה' מלך, הנה מלכך יבוא לך. אם קוראים את זה במנגינה יש לזה טעם מיוחד. אנחנו כאן שכולה ממה שקרה לעם ישראל, ואכולה שכל אחד אוכל את השני. כל פעם מביאים איזה "חפץ" שיהיה עד מדינה, למשל ולשינה... אחד אומר ככה והשני אומר אחרת, הכל שגעונות והבלים והבלי הבלים, ומספיק עם הדברים האלה. במדינות אחרות לא

ס"ת מזהודר ישירות מהסופר
לענין יקירכם / להצלחה

לקוחות מרוצים מהארץ ומהעולם
סופר מוסמך עם קבלות + אחריות.
לפגישה ויעוץ ללא התחייבות - אנוהים. ש.
חייגו: 058-3226074

ענגים עבים, אבל מכאן ולהבא בכל שנה יש גשם, "קיץ וחורף יום ולילה לא ישובותו" (בראשית ח' כ"ב), הרי יהיה ענן ותהיה קשת. לכן הדברים מובנים יפה, זה דברי הרמב"ן וזה דברי המלבי"ם. ובזוהר כתוב פעמיים: "קשתי נתתי" - נתתי מקדמת דנא (זוה"ק פרשת בראשית דף י"ח ע"א ודף ע"א ע"ב). וא"כ דברי הרמב"ן מקורם בזוהר. ולפי זה רבי יונתן אייבשיץ שאמר שיש שני סוגים של קשת, זה כדי לתרץ את קושיית הרמב"ן, והתירוץ של הרמב"ן נראה לו דחוק, אבל עכשיו שהמלבי"ם מוסיף לנו הסבר ומצאנו את תירוץ הרמב"ן בזוהר, אין צורך להניח שיש שני סוגים של קשת. **לכן לא צריכים להחמיר בזה ומברכים על כל קשת. ואפילו תראה קצת מהקשת תברך על זה** (עיין עלון מס' 85 אות ט'). אבל היו חכמים וצדיקים שבזמנם לא היתה קשת בכלל, כמו רבי שמעון בר יוחאי ורבי יהושע בן לוי שלא נראתה הקשת בימיהם (כתובות ע"ז ע"ב), כי במובן של התורה הקשת זה סימן שבני אדם חוטאים ומגיע להם מבול והקב"ה רואה אותה ומוחל להם, אבל כאשר הם לא חוטאים ה' מביא לנו גשם חזק שאין בו קשת. זה ההסבר של הדברים. לכן כל מי שרואה קשת ואפילו קצת מהקשת, מברך על זה.

הרואה קשת יספר לאחרים

טו. עוד הלכה אחת. המשנה ברורה (סימן רכ"ט סק"א) כותב בשם חיי אדם (הלכות ברכות כלל ס"ג אות ד') שכתב בשם ספר אחד, **שאם אדם רואה קשת לא יבשר לאחרים על זה**, כי זה אומר שבני אדם חייבים עונש, וא"כ זה נקרא "מוציא דבה הוא כסיל" (משלי י"ח)³³, לכן לא יספר לאף אחד כלום רק יברך

33. מרן (יר"ד סימן ת"ב ס"ב) כותב שלא לספר על נפטרים משום "מוציא דבה הוא כסיל", ולכן אם אדם שמע על משהו שנפטר לא מבושר לאחרים על זה. סבתא שלנו רחל ז"ל נפטרה בחודש אדר בשנת תשכ"ד, ואחיה רבי **בוגיז סעדון** לפני שהיה רב ראשי בג'רא

בלבד. ולא ידוע מי החכם שאמר את זה, ועד היום לא יודעים מי הספר הזה. אבל **רבי כלפון ע"ה** (ברית כהונה מערכת ק' אות ג') חולק עליו, וכותב שאדרבה **צריכים לספר לאחרים, כדי שיראו חסדי ה'**, שהיה ראוי לבוא מבול ח"ו ובזכות הקשת הקב"ה מרחם על העולם. **והרב עובדיה** (חזון עובדיה-ברכות עמ' תע"ב) **פסק כדעתו**. לכן מי שראה קשת יאמר לחבריו, כדי שיריחו עוד ברכה: "ברוך אתה ה' זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו". ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים **בלוין**, ודרך **"קול ברמה"**, וכל הקוראים **אח"כ בעלון "בית נאמן"**, וכל הנמצאים **כאן**, הם ונשיהם ובניהם וכל אשר להם, מלכא דעלמא הוא יברך יתהון, ויזכה יתהון, וישמע בקל צלותהון, וימלא כל משאלות לבם לטובה, ויתן להם הצלחה רבה, עושר ואושר וכבוד, ובריאות איתנה ושמחת חיים, וכל טוב שבעולם, ועם ישראל יחזור לאט לאט בתשובה, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

היה מדפיס ספרים, וכאשר הדפיס את ספרו של מורי ורבי **רבי יצחק בוחניץ**, כתב לו מורי רובי: אני יודע שבשבעה הנה לא יכולת להדפיס כי אתה בשבעה על אחותך, אמר לו: **לא שמעתי שהיא נפטרה**. לכן היום לא מספרים על זה, רק מסתובבים ברחובות עם רמקול ומודיעים על הלוויה כדי שיבואו לחלוק כבוד לנפטר. אבל אם למשל אחד בג'רא ואחד בתונס למה לספר על זה? אמא לא ידעה שאבא ואמא שלה נפטרו בג'רא, וכאשר הדוד שלי אחיה רבי שלמה מאזוז בא לתונס כדי לעלות לארץ (בשנת תשי"ז), שאלה אותו: מה שלום אבא? אמר לה: נפטר. שאלה: מה שלום אמא? אמר לה: נפטרה. שאלה: למה לא אמרת לי? אמרו לה: לא אומרים דברים כאלה. אח"כ שאלה את **אבא ע"ה** ואמר לה **שעה אחת נוהגת אבלות כי זו שמועה רחוקה** (שם ב"ד ס"ב).

<< המשך מעמוד 8

א. **בפ' שנתנו** ו'ולוט בא צערה' (בראשית י"ט כ"ג). רב העולם אומרים **"צערה"** מלעיל [שמןגנים בע"ן]. אבל זה לא יכול להיות, למה? כי הע"י מןקדקד בשנא פתח, והרי לא עומדים בשנא - לא בשנא פתח ולא בשנא קמץ ולא בשנא סגול, ונתפל שָבָא" (איוב א' ט"ו). אז מה נעשה? נגנו את הטעם בצד"י ו"נערה" תהיה יבשה בלי טעם! אלא ו'ולוט בא צערה" לעמד בצד"י ולגנו את הסוף פסוק ב"נערה" והמלה מלרע. אמנם לא בכל הספרים כתוב ברי"ש געיא [קו קטן עומד תחת האות, המינה בנוסף גם מתג וגם מעמיד]. אבל בספרים מדיקים יש שם געיא וצריך לגנו שם את המלה. ורבינו שאול כהן (להם הבכורים עמ' רמ"ב בנד"מ) מעיד בשם חכם אחד לפני ארבע מאות שנה רבי יעקב לומברוזו, שאומר: מצאתי בספרים מסתמים געיא ברי"ש של "צערה". ואחד מהתלמידים **רבי קניאל בוכריץ, מצא כתבי יד עתיקים מלפני 700 שנה** (בשנת 5037 לג'ראית העולם, זאת אומרת לפני 743 שנה), **וכתוב שם "צערה" געיא בצד"י ונעיא ברי"ש**. ובג'וד שלשה כתבי יד כתוב ככה. זאת אומרת שהדברים שאמרנו בשם להם הבכורים (עמ' רמ"ב בנד"מ) משם ספר אחד שכתב ככה, הם עתיקים וישירים, כי אי אפשר לומר "צערה" מלעיל. (גליון 86 אות כ"ח, וגליון 87 הערה 1, וראה גם בגליון 88 אותיות ד' וה').

יוסף חיים בהקדמה לספר "המחבר ז"ל", ואיך יכול להיות שרבי יוסף חיים פותב על עצמו ז"ל? וכי הוא לא מפחד מהמנות? אבל אמרתי לו: הרב, זו לא קשיא, כי ז"ל זה גם ראשי תבות "זכור לטוב", וגמו שפונתבים "אלהיה הנביא זכור לטוב" שעד היום הוא קים, ואם כן הוא לא התפנן לכתב זכרונו לברכה. וגם אם תמצא לומר שהפנה "זכרונו לברכה", בשו"ת חוות יאיר (סימן ע"א) אומר שאפשר לומר "זכרו לברכה" גם על אדם בחיים, ומה הראיה שלו? מהפסוק **[בפ' שנתנו]**: "ואברהם היו יחיה לגוי גדול ועצום" (בראשית י"ח י"ח), ורש"י שם אומר "הואיל והזכירו ספר בשבחו שנקמר זכר צדיק לברכה", והרי אברהם אבינו היה בחיים? אלא ודאי שאפשר לומר זכרונו לברכה גם על אדם בחיים. ומישהו כתב שככה נוהגים לכתב בתימן [עיינו באסף המזכיר ערך עליו השלום ובאור תורה אלול תשל"ה סי' לח]. ואחר כך היו ופוחים ושאלות על זה, ויש הוכחות רבות בלי סוף לזה. אבל היום הוכח בלי שום ספק שזה של רבי יוסף חיים, כי מצאו כתבי יד של רבי יוסף חיים מהספר הזה שהוא כותב ומוחק וכו', ואם באמת הוא רק מעתיק מתוך ספר של חכם אחר (משנת תמ"ב) אז למה הוא מוחק? הרי הוא צריך להעתיק את מה שכתב בספר, אלא ודאי שזה החבור שלו. ויש קנטרס שלם על הנושא הזה. (וע"ע באר"ת אלול תשל"ה סי' ל"ח ותשרי תשל"ו סי' מ"ו, ובמבוא לארים נסי בימות עמ' 40). (גליון 29 הערה 2).

ג. היה תפונס חכם גדול, שמו **רבי שמעון גז** ז"ל, שהיה דרשן בחדסד, ויכל לדבר שעות רק בדברי תורה. הוא היה נותן גם שיעור בגמרא, ופעם אחת נכתתי שם, והוא מבאר את הגמרא בצורה קל כן מתוקה ופשוטה. שאמרת נהנה מכל מלה. לפעמים היה אומר חדושים משלו, ובמקום לומר "אני חדשתי" היה אומר "חכם אשפנזי אָמר". בהתחלה לא ידעו מי החכם האשפנזי הזה, ואחר כך הבינו שזה הוא בעצמו, אז שאלו אותו: למה הרב קורא לעצמו אשפנזי? אמר להם: בגלל שהשער שלי ג'יג'י כמו אשפנזים (ולא היה לו זקוף).... אני זוכר שהיו לו שלש מחברות עקקות ואולי יותר (וגדל קל אחת כמו גדל של גפרא), ששלמות חדושים על כל גדותיהם. אבל תכל שלא הוציאו מחדושו כלום (חזו מפדושו על ההגדה שרבו דברים פשוטים מאד). **רבי דוד בן בארון** ז"ל היה רב ראשי לתוניסיה, ורק אחרי ששים שנה התעוררו להוציא כתבי יד שלו. אבל אלו חדושים שכתב בילדותו כשלמד אצל **רבי שלמה דאנה** ז"ל (מחבר ספר שלמי תודה), **והם אינם מעידים אפילו על אחד ממאה מהרמה שלו**, כי הוא היה אב בית דין, והחקירות שהיה חוקר בעלי דינים היו מיוחדות במינו, פי הם והעורכי דינים שלהם מסתירים ומשקרים ומזיפים, והוא היה מוציא בלעם מפייהם, ממציא להם שאלה ומפיל אותם בפת. **אבא** ז"ל אומר שהוא היה לידו בבית הדין ולמד מפניו איך לחקור את העדים. אם הייתי בזמן שהיה החכם הזה חוקר בבית הדין, הייתי רושם את החקירות האלה למזכרת. **צריך ללמד שלכל אדם בעולם יש סגולות מיוחדות שלו, ואף אחד לא דומה לשני בזה**. (גליון 115 אות ב' והערה 2).

ד. **רבי יעקב רקאח** מחבר ספר שלחן לחם הפנים, נולד בשנת תק"ס, ונפטר בשנת תרנ"א בן תשעים ואחת. הוא לא היה בעל אמצעים, אבל הוציא בחייו כמה ספרים. והיה לו מזל שעבדו מדפיסים כמה ספרים שנשארו בכתב ידו, אחרי מאה עשרים ושבע שנים. **יש לו בקיאות מדהימה**, ועל דבר אחד מביא לך מאה וחמשים פוסקים. (גליון 105 אות י"ג והערה 19).

ב. היום הוכח בלי שום ספק בעולם שרבינו יוסף חיים [הבן איש חי] הוא חבר את ספר "תורה לשמה" [ולא כמו שהיה נראה שהוא רק העתיקו מכתב יד מחברו]. ופעם היו ופוחים על זה, ואחת הקשיות שהרב היה מוקשה (בשו"ת יביע אומר ח"ט ח"א"ח סי' צ"ו) כי כתב רבי

או בתמונה?

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

סוחר שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לערך גאולה בת הרבנות אסתר מאוז ע"ה

גיליון
140

הלכה נאמנה

ברכת כהנים

א. מרן בבית יוסף (חלק אורח חיים סימן קכ"ח) כותב שחשוב לשאת פנים [ברכת כהנים] בכל יום (כמו מנהג ארץ ישראל), וכך כותב **הגון איש חי** (שנה ראשונה פרשת תצוה אות ד'), ובכל המקומות נהוג כן. אמנם האשכנזים בחו"ל לא נוהגים כן, וכן בתנאים נהוגים כמו האשכנזים בזה, אבל אבא זצ"ל הנהיג בשיבה שלו לשאת פנים כל יום, כמו שכתבו מרן והגון איש חי. פעם הייתה קהלה שלנו בחוץ לארץ, ושאלו: "האם אפשר לנו לנהוג כמו הגון איש חי ולשאת פנים כל יום?" אמרתי להם שכן. אבל זה לא מספיק להם שטרן פסק ככה, כי התניסאים נהגו אחרת בזה. לכן הבאתי להם מספר "הגאון החסיד מוילנא" שכתב רבי בצלאל לנדוי, ומביא בו כל מיני עניינים מהגון"א, ושם (עמוד ק"ז) כותב שהגון"א **אומר: אם היה ביכלתי להסתובב בכל העולם, ולשכנע את האשכנזים שישארו כפיהם כל יום, הייתי עושה את זה.** איזו שמחה גדולה! ואם הגון"א רוצה לשכנע את האשכנזים בזה, אז לנו הספרדים לא מספיק מרן והגון איש חי?! והם קבלו את זה, ומאז נושאים פניהם כל יום.

ב. הפלל שבכל מלה שמסתיימת בכ"ף סופית שהיא לנוכח כמו ברכה וישמרה, הזכרים כהנים פניהם לימין, שמאל ואמצע, וכן במלה האחרונה "שלום" (שלחן ערוך סי' קכ"ח סעיף מ"ה) והסימן "ש"א" (זה קלל שהרבה כהנים לא יודעים עד שמסתיימים בסדור). וככה הדין בזה, שאם אין כהנים והחזן אומר "ברכנו בברכה המשלשת", אז צריך החזן לעשות לימין ושמאל, אבל אם יש כהנים, הרי הם עושים כבר את זה, והחזן אינו צריך לעשות. (גליון 115 אותיות ד', ט).

למען תספור

בגמרא (תענית כ"ד עמוד ב') כתוב על רב יהודה (הוא רב יהודה האמורא, תלמידם של רב ושמואל, כי למד אצל שניהם (ועיין רש"י מסכת סוכה דף ט' עמוד א' דיבור המתחיל כ'), ונקרא רב יהודה בר יחזקאל, ולא להחליפו ברבי יהודה שהיה תנא), שפעם ראה שבני אדם מזולזלים בלחם וזרקים אותו, והתפלא על זה שלא יודעים שסאור לזרק לחם, ואמר להם: כל כך הרבה לחם יש לכם. למחרת היתה בצרת ולא ירדו גשמים, אז גזרו תענית, וכתוצאה רב יהודה מביתו הבין שיש רעב, אמר שאינו יכול להתענות ולמה? כי כתוב במקום אחר (שבת דף ל"ז סוף עמוד ב') שרב יהודה היה "מספור", ורש"י אומר שהיה אוהב אותו בלמוס, כלומר אם לא יאכל מאכל חם טוב כמו שצריך יכול לקבל בלמוס ולהתעלה, ואם כן בנדאי שהוא אינו יכול להתענות). אבל אמר: "לפחות אשתתף עם הצבור", אז הוריד נעל אחת שזה סימן שהוא אב"ל (ב"מ) שחולץ סנדל. אחרי שהוריד נעל אחת, בא אליו אליהו הנביא ואמר לו: "רב יהודה, די די, אם תוריד עוד נעל ירד מבול, נגמרה הגזירה". היה לנו דבר כזה בתנאים לפני מאתיים שנה עם רבי חי טייב עליו השלום (מחבר ספר חלב חטים), שיום אחד אמר לאשתו שתביא לו כוס קפה. אמרה לו: "אינך יודע שחכמי הדור רבני העיר גזרו תענית?" שאל אותה: "למה גזרו?" אמרה לו: "בגלל שיש בצרת ועצירת גשמים כבר חדשים - שלושה". אמר: "אם ככה צריך להתפלל". יצא החוצה והרים את עיניו לשמים, ואמר: "רבנו של עולם, איך נוכל לעמוד בזה? תוריד גשם". ומיד ירד גשם חזק מאוד. אמר: "לא בקשתי ככה, וכי זה גשם? זה מבול". ופתאום ירד גשם טפות טפות. שוב אמר: "מה נעשה עם טפות? וכי זה בשביל תינוקות' טיפ טפה"? אני צריך גשם נורמלי". ופתאום ירד גשם רגיל. היה שם נוצרי אחד שכן שלו, שראה את זה והלך לבעל הבית שלו (פנארה היי גרים בנחד) ואמר לו: אני רוצה לשלם לך שכירות ולצאת מהבית הזה. שאל אותו: "למה? מה עשיתי לך?" אמר לו: "יש כאן אריה, ואני מפחד לגור אתו". התפלא: "איזה אריה יש כאן?" אמר לו: "היהודי הזה אומר לקדוש ברוך הוא 'אני לא רוצה ככה אלא ככה' וכי, ועל המקום הוא מקבל את זה, אז אולי מחור יאמר 'אני רוצה שהגוי הזה ימות' ויהרג אותי במלה אחת". אמר לו בעל הבית שלו: "אל תדאג, בוא נלך אליו". הלכו אליו, ואמר לו: "הרב, אתה תקלל את הגוי הזה שימות?" אמר לו הרב: "למה? מה עשה לי?" אמר לו: "תברך אותו". אמר הרב: "בתנאי שיתנהג טוב עם היהודים ולא יעשה להם רע". הגוי קבל. אמר לו בעל הבית שלו: "אל תדאג, זה לא אריה שאוכל אנשים". (גליון 96 אות ב' והערה 3).

חיזה

קל, הוא קשה או קל?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי תשובות ניתן לענות בוקר בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת). נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב

פתרונות מיליון קוראים:

פתרון החידה: מי חיבר ספר כלי יקר, ומי היה רבו? חיברו הגאון רבי שלמה אפרים לונטשיץ, ורבו הוא רבנו מהר"ל מפראג. הוזה: ד. גרינוואלד - בני ברק
פתרון מי בתמונה: מרגן האנוסים, רבי שמואל וזובסקי, רבי אלעזר מנחם מן שר (ראשי ישיבת פוניבז'), ורבי חיים שמואלביץ (ראשי ישיבת מ"י). הוזה: ישי דגן - אשדוד

לצערנו, עקב תקלה, לחלק מן הזוכים לא הגיע הפרס, אנו מתנצלים, ובעז"ה נשלח אליהם בזמן הקרוב

ברכת יישר כח לנציגנו בגרברא
ר' עמוס וזאן הי"ו
על טרחתו ומסירותו הרבה
בהדפסת והפצת העלון בכל שבוע
ישא ברכה מאת ה', וזכות התורה
תעמוד לו לברכה והצלחה